सभापती महोदय, अध्यक्ष महाराज आणि सन्माननीय सदस्यहो,

राज्य विधानमंडळाच्या २०१५ या वर्षाच्या पहिल्या अधिवेशनामध्ये आपणा सर्वांचे स्वागत करताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

२. माझ्या शासनाने, आपली सुरूवात अत्यंत उत्साहाने, जोमाने केली असून राज्याच्या प्रगतीसाठी व विकासासाठी शासनाने सर्वसमावेशक कार्यक्रमांची अंमलबजावणी करण्यावर विशेष जोर दिला आहे. समाजाच्या सर्वच स्तरातील लोकांच्या कल्याणासाठी व खासकरून तळागाळातील तसेच असुरक्षित गटातील लोकांच्या कल्याणासाठी कामे करून त्यांचा विकास साधणे हे शासनाचे ध्येय आहे. त्याकरिता सामाजिक, शैक्षणिक, आर्थिक आणि सांस्कृतिक अशा विविध क्षेत्रात राज्याला योग्य दिशा दिली जाईल याची शासन सुनिश्चिती करील.

३. नोव्हेंबर व डिसेंबर २०१४ मधील अवकाळी पाऊस व गारपीट यांमुळे राज्याच्या काही भागांमधील पिके व शेतजमिनींचे नुकसान झाले. त्याकरिता शासनाने बाधित शेतकऱ्यांना तातडीने विशेष आर्थिक सहाय्य व सवलत देण्याचा आणि जीवित हानी, जनावरे व पडझड झालेली घरे यांसाठी नुकसानभरपाई देण्याचा निर्णय घेतला. हे पॅकेज राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद दलाच्या मानकांपेक्षा खूपच जास्त आहे.

४. राज्यातील ज्या गावांची पैसेवारी ५० पैशांपेक्षा कमी होती अशा २३८११ गावांमध्ये टंचाईसदृश्य परिस्थिती घोषित करण्यात आली असून स्थायी आदेशांनुसार या क्षेत्रांमध्ये विविध सहाय्याच्या उपाययोजनांची अंमलबजावणी केली जात आहे. त्यामध्ये शेतकऱ्यांनी सावकारांकडून घेतलेल्या कर्जाची परतफेड, थकित पीक कर्जाचे मध्यम मुदत कर्जात रूपांतर व शेतीशी निगडित कर्ज वसुलीस स्थगिती यांचा समावेश आहे. यासंदर्भात वित्तीय सहाय्य मिळण्यासाठी भारत सरकारकडे प्रस्ताव पाठविण्यात आला असून त्यांच्या मदतीची वाट न बघता, माझ्या शासनाने बाधित शेतकऱ्यांना ४००० कोटी रूपये इतकी रक्कम थेट लाभ हस्तांतरण योजनेमार्फत वितरित केली आहे.

५. सततच्या दुष्काळाचा प्रतिकूल परिणाम विचारात घेता, शासनाने "जलयुक्त शिवार अभियान" नावाचा एक नवीन कार्यक्रम घोषित केला आहे. राज्याला २०१९ पर्यंत दुष्काळमुक्त करण्यासाठी कायमस्वरुपी उपाययोजना करणे आणि गावाच्या हद्दीतील पावसाच्या पाण्याचा जलसंचय करून त्याद्वारे भूजल पातळीत वाढ करणे हे या अभियानाचे उद्दिष्ट आहे. या अभियानाद्वारे पाण्याच्या सुयोग्य वापरासाठी सूक्ष्म जलसिंचन पद्धतीस चालना देण्यात येईल व त्यामुळे सिंचन क्षेत्रात वाढ होईल. प्रत्येक वर्षी ५००० गावे टंचाईमुक्त करण्याचे महत्त्वाकांक्षी उद्दिष्ट ठरविले आहे.

६. माझे शासन, राज्याच्या जलसंपदेचा इष्टतम, समन्यायी व शाश्वत रीतीने विनियोग करण्यासाठी अद्ययावत तंत्रांचा वापर करण्यावर भर देईल आणि जलसिंचन सुविधा पुरवून शेतकऱ्यांना आधार देईल. शेतकऱ्यांचे सक्षमीकरण, जुन्या प्रकल्पांचे नवीकरण, भूपृष्ठ जल व भूजल याचा संयुक्त वापर इत्यादींसारखी पावले उचलण्यात येतील. जलसिंचन व्यवस्थापनातील शेतकऱ्यांचा सहभाग व सूक्ष्म जलसिंचनाचा वापर यासाठी प्रोत्साहन देण्यात येईल.

७. पाण्याची मागणी व सिंचनेतर पाणी वापरकर्त्यांना शासनाची मंजुरी देणे यासाठी ऑनलाईन सुविधा देण्याचा शासनाचा मानस आहे. प्रगत तंत्रज्ञानाच्या वापरास उत्तेजन देण्यासाठी तंत्रज्ञान मान्यता अभिकरण स्थापन करण्यात येईल.

८. "स्वच्छ भारत अभियानाअंतर्गत" २०१५-१६ या वर्षामध्ये ग्रामीण भागांत सुमारे १४.१५ लाख इतकी प्रसाधनगृहे बांधण्यात येतील. तसेच नागरी भागांतील सुमारे ८ लाख कुटुंबांना प्रसाधनगृह सुविधा पुरविण्याचे शासनाने ठरविले आहे.

९. पाणी व स्वच्छता आणि इतर आनुषंगिक सेवा पुरविण्याकरिता जागतिक बँकेच्या सहाय्याने राज्यातील १२ जिल्ह्यांमध्ये "जलस्वराज्य-दोन" हा कार्यक्रम सुरू करण्याचे ठरविले आहे.

१०. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत पुढील दोन वर्षांत ४४,००० विहिरींची कामे आणि रोजगार हमी योजनेतून पांदण रस्ते व शेतरस्ते यांच्याशी संबंधित जास्तीत जास्त कामे करण्यात येतील.

११. राज्यात १ एप्रिल २०१५ पासून राष्ट्रीय भूमी अभिलेख आधुनिकीकरण कार्यक्रमांतर्गत ऑनलाईन ई-फेरफार कार्यक्रमाची अंमलबजावणी होणार असून त्यामुळे सर्व भूमी अभिलेख तलाठ्यांच्या लॅपटॉपवर २ ऑक्टोबर २०१५ पासून उपलब्ध होतील.

१२. दुष्काळाची अभूतपूर्व स्थिती आणि दुष्काळाची तीव्रता कमी करण्याची गरज लक्षात घेता माझ्या शासनाने महात्मा फुले जल अभियानामार्फत फळबागांचे पुनरूज्जीवन, वैरण विकास कार्यक्रम आणि सूक्ष्म जलसिंचन यांसाठी राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत ३५० कोटी रूपये इतकी तरतूद केली आहे. यावर्षी कोरडवाहू शेती अभियान प्रभावीपणे पुढे सुरू ठेवण्यात येईल.

१३. माझ्या शासनाने नाबार्डकडून ग्रामीण पायाभूत सोयीसुविधा विकास निधी अंतर्गत ४५० कोटी रूपये इतके कर्ज घेण्याचा एक महत्त्वाचा निर्णय घेतला आहे. ५ लाख शेतकऱ्यांच्या अर्थसहाय्यासाठीच्या सर्व प्रलंबित मागण्या पुढील वित्तीय वर्षापर्यंत पूर्ण करण्यात येतील.

१४. राज्यात पीक विमा योजनेअंतर्गत २०१४-१५ मध्ये जवळपास २० लाख शेतकऱ्यांचा विक्रमी सहभाग दिसून आला आहे. आतापर्यंत १५ लाख इतक्या शेतकऱ्यांना ३८४ कोटी रूपये इतकी नुकसानभरपाईची रक्कम प्रदान केली असून या योजनेची व्याप्ती तसेच तिची उपयोगिता पुढील वर्षी आणखी वाढवण्यात येईल.

१५. एकात्मीकृत कृषि विकासासाठी सार्वजनिक खाजगी भागीदारीअन्वये मूल्य साखळीचे प्रचालन करण्यासाठी, वर्ल्ड इकॉनॉमिक फोरमने राज्याला जागतिक स्तरावर मान्यता दिली आहे. देशांतर्गत तसेच आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठ काबीज करण्यासाठी ५ लाखांहून अधिक शेतकऱ्यांचा कॉर्पोरेट जगताशी संपर्क साधून देणे राज्याला शक्य झाले असून पुढील तीन वर्षांमध्ये अधिकाधिक शेतकऱ्यांना सामावून घेण्यासाठी या कार्यक्रमाचा विस्तार करण्यात येईल.

१६. मराठी भाषा धोरणाची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्यासाठी शासन कटिबद्ध असून मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा मिळण्यासाठी भारत सरकारकडे नेटाने पाठपुरावा करीत आहे. तसेच शासन मराठी भाषा भवन बांधण्याकरिता प्रयत्नदेखील करीत आहे.

१७. अधिक दक्षतेमुळे, पेंच व ताडोबा व्याघ्र प्रकल्पांमधील वाघांच्या संख्येत लक्षणीयरीत्या वाढ झाली आहे. त्याच धर्तीवर मेळघाट व नवेगाव - नागझिरा व्याघ्र प्रकल्पामध्ये विशेष व्याघ्र संरक्षण दल निर्माण करण्याचे योजिले आहे.

१८. मानव व वन्य प्राणी यांच्यातील संघर्ष कमी करण्यासाठी व्याघ्र प्रकल्प व वन्यजीव अभयारण्यामध्ये स्थित असलेल्या ७ गावांमधील सुमारे ६५० कुटुंबियांचे